

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

VOR SKOLES MAAL.

INDBYDELSKRIFT

TIL

DEN OFFENTLIGE AARSPRØVE

I

SLAGELSE REALSKOLE

den 14de, 15de og 16de April 1859.

UDGIVET TILGEMED SKOLEEFTERRETNINGER

AF

K. H. SCHOW,

Skolens Bestyrer.

SLAGELSE.

C. J. Magnus' Bogtrykkeri.

Vor Skoles Maal.

Uagtet Bekjendtgjørelsen af 18de September 1855 nærmest angaaer „en Underviisningsplan for en særskilt Realunderviisning ved nogle af de lærde Skoler i Kongeriget Danmark og en Afgangsexamen for dem, der have gennemgaaet denne Underviisning“, kan der efter sammes § 9 af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, efter forudgaaende Undersøgelse, tilstaaes private og kommunale Skoler Bemyndigelse til med samme Virkning og Gyldighed at afholde Afgangsexamen for Realdisciple. Herved synes nu endelig at være sat de saakaldte Realskoler det Maal, hvorefter de i længere Tid have famlet. At Bekjendtgjørelsen fornemlig angaaer de lærde Skoler er en naturlig Følge af, at kun disse Skoler staae i et saadant Forhold, at Ministeriet kan foreskrive dem en bestemt Underviisningsplan; „Realskolerne“ ere (med Undtagelse af Rønne Skole) ikke Stats-Skoler, og det har derfor maattet overlades til Frivilligheden, hvorvidt de ville sætte sig det Maal, som indeholdes i

den ved Bekjendtgjørelsen anordnede Realafgangsprøve. Men at „Realskolen“ søger at naae dette Maal, synes at være en Selvfølge; thi først gennem Afgangsprøven kan den vente at blive anerkjendt som Realskole*); og er Maalet ikke stillet for høit for de lærde Skoler, kan det heller ikke antages at overskride Realskolens Kræfter; thi det er ikke som Lærd, men som Realskole, at den lærde Skole realiserer Bekjendtgjørelsens Plan: Realafdelingen er, hvad de 3 øverste Klasser (de 4 sidste Aar) angaaer, fuldstændig afsondret fra den studerende Afdeling, der bruges endogsaa tildeels andre Lærebøger end i denne; det er kun Bestyrelse og Lærere, som ere fælles for de to Afdelinger. Det synes mig da utvivlsomt, at Realskolen maa indrette sin Underviisning paa Afgangsprøven som Maal. Dette er imidlertid ikke almindelig anerkjendt. Foruden Stats-Realskolen i Rønne have, saavidt jeg veed, hidtil kun Efterslægtsselskabets Realskole i Kjøbenhavn og Helsingøers Realskole Ret til at afholde Afgangsprøven — de private Latin- og Realskoler i Kjøbenhavn, hvor der tillige afholdes Afgangsprøve for Studerende, høre ikke egentlig herhen. For Slagelse Realskole er der af dens forrige Bestyrer affattet og af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet under 3die Marts 1857 approberet en Plan, i hvis § 2 det med Hensyn til Skolens Formaal bl. A. hedder: „Naar Betingelserne ere tilstede for, at der, i Hensind

*) Hvad man paa nogle Steder forstaaer ved „høiere Realskole“ er mig ikke klart; efter den nye Ordning af de lærde Skoler passer Benævnelserne bedst paa disse.

til Bekjendtgj. af 18de September 1855, kan meddeles Skolen Bemyndigelse til at afholde Realafgangsprøven, da oprettes der en toaarig Afgangsklasse for de Elever, der ønske at underkaste sig denne Prøve“. For saa vidt kunde det synes, at Prøvens Afholdelse var stillet i Udsigt her ved Skolen; men ved nærmere Betragtning viser en saadan Formodning sig aldeles illusorisk. Med den ved Skoleplanen iværksatte Organisation er nemlig Lavalderen ved Udgangen af Skolens øverste (3die) Klasse 15 Aar, saa at, naar 2 Aar lægges til for den bebudede Afgangsklasse, Lavalderen for de Disciple, som kunne indstille sig til Realafgangsprøven her ved Skolen, ansættes til 17 Aar, uagtet Bekjendtgj. af 18de September nævner 15 Aars Alderen som Lavalder, og uagtet det er vitterligt, at, saaledes som Forholdene nu engang ere her i Landet, er der ingen Udsigt til, at Disciplene blive i en Realskole til deres 17de eller 18de Aar. Skoleplanens Bestemmelse er saaledes kun en Omskrivning for den Tanke, at Skolen ikke agter at sætte sig Realafgangsprøven som Maal. At dette vil blive anderledes, vil kunne sluttet af den Anskuelse, jeg ovenfor har fremsat; det er allerede i den Tid, jeg har været Skolens Bestyrer, ligesom optaget i Skolens Bevidsthed, at den stræber til Afgangsprøven: paa adskillige Fag er der lagt større Vægt ved at forøge Time-Antallet, og den hele Underviisningsmaade er undergaaet flere, som jeg haaber, gavnlige Forandringer. Med det nye Skoleaar vil den fuldstændige Organisation i Overeensstemmelse med Bekjendtgj. af 18de September træde i Kraft: Lavalderen for Udgangen af Forberedelsesklassen vil være 8 Aar, herefter skal følge en eetaarig 1ste Klasse, derpaa tre

toaarige Klasser (2den, 3die og 4de) — med Underviisningen saa stærkt som muligt deelt i 2den og 3die Klasse, saa at Lavalderen ved Udgangen af Skolen netop bliver Bekjendtgjørelsens 15 Aar. Fordelingen af Fagene gennem de forskjellige Klasser vil paa det Nærmeste slutte sig til Grundplanen for Underviisningen i Borgerdydskolen paa Christianshavn, gennem denne Skoles Under-, Fælleds- og Realklasser; jeg vælger dette Mønster saameget sikkrere, som jeg ved min tidligere Stilling som Inspecteur ved denne Skole, nøie har kunnet sætte mig ind i dens Plan, til hvis Affattelse jeg efter Evne har medvirket.

Til den her antydede Omordning af Skolen udfordres Oprettelseu af en ny Klasse, den eetaarige 1ste Klasse, og dermed ogsaa Antagelsen af en Lærer foruden de allerede ved Skolen ansatte. Paa Grund af Skolepengenes ringe Størrelse (for een Discipel 3 Rdl., for 2 Brødre 5 Rdl. 3 Mk., for 3 Brødre 7 Rdl. 3 Mk. 8 Skl. maanedlig — i Forberedelsesklassen for een Discipel 2 Rdl. maanedlig) udkræves et Antal af næsten 30 Disciple for at dække Udgifterne ved en Klasse; et saa stort Antal kan man ikke regne paa, ligesom det heller ikke er ønskeligt at have saa Mange samlede i een Klasse. Den nye Organisation vil saaledes kræve et større Tilskud. Om dette forøgede Tilskud, som iøvrigt tildeels allerede er nødvendigt ved Skolens nærværende Stilling, er der af Slagelse Communalbestyrelse, støttet paa et af mig indgivet motiveret Andragende, ansøgt hos Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet om et yderligere Stats-Tilskud af 1000 Rd. aarlig (foruden tidligere bevilgede 2000 Rdl. aarlig). Af Ministeriet blev i sidste Session

forelagt Rigsdagen og af denne bevilget et Forslag, ifølge hvilket der af Staten for det indeværende Finantsaar vil blive tilskudt indtil 500 Rd., naar Slagelse Commune tilskyder et lignende Beløb. Denne Sag har endnu ikke faaet sin endelige Afgjørelse; men den er en Livssag for Skolen som Realskole.

Skoleefterretninger.

Efterat jeg ved Slagelse Communalbestyrelses Valg i Mødet den 9de Septbr. 1858, approberet af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet under 25de Septbr., var kaldet til Skolens Bestyrer, tiltraadte jeg min nye Gjerning den 6te October, da Formanden for Slagelse Borgerrepræsentantskab, Hr. Kjøbmand Cand. C. G. Kierulff for de forsamlede Lærere og Disciple erklærede mig for Skolens Bestyrer. I det halve Aar, jeg har bestyret Skolen, har jeg havt Leilighed til at prøve de givne Vilkaar og Tid til at forberede Overgangen til det Nye. Jeg har havt den Glæde i Skolens Lærere at finde samvittighedsfulde og dygtige Medarbeidere, som med Lethed have gaaet ind paa, hvad der efter min Mening burde forandres; og jeg tør haabe, at Skolen gaaer en god Fremtid imøde. Af hvad jeg personlig har kunnet virke og fremdeles skal virke for denne Skole, føler jeg ret inderligt, hvormeget jeg skylder den høitagtede Skolemand, Professor Dr. M. Hammerich, hvis overlegne Dygtighed og opoffrende Interesse for Skolevæsenet og hvis uforglemmelige Velvillie mod mig personlig har gjort mig de mere end 10 Aar, jeg har været Lærer og Inspecteur ved Borgerdydsskolen paa Christianshavn, ligesaa lærerige som gode og venlige at mindes.

Fra 1ste November blev, samtidig med at Forberedelsesklassen, som i nogen Tid havde været inddragen,

igjen oprettedes, Hr. Cand. theol. E. Lassen, tidligere Lærer ved Skjelskjør Borgerskole, ansat som Lærer her ved Skolen.

I Skrivelse af 28de October f. A. har Comiteen for Realskolen, i Betragtning af, at Underviisningen i Forberedelsesklassen var bleven bestemt til 4 Timer daglig, bifaldet, at Betalingen indtil videre nedsættes til 2 Rdl. maanedlig for en Discipel i denne Klasse, dog at der ingen Moderation gives for Brødre.

Statistiske Meddelelser.

Antallet af Skolens Disciple er (d. 1ste April) 81; siden 1ste October ere indkomne 17, udgaaede 3.

De ere fordeelte i følgende 4 (tildeels 6) Klasser:

3die Klasse A og B	med 9 Disciple.	
2den — A	— 11 —	} *)
— — B	— 11 —	
1ste — A	— 19 —	} *)
— — B	— 19 —	
Forberedelsesklassen	— 12 —	

Af disse ere de 65 fra Slagelse By.

Efterstaaende Liste over Lærefagenes Fordeling viser, i hvilke Fag og i hvormange Timer Underviisnin-

*) Samlede i nogle Timer.

gen i 2den og 1ste Klasse er under Eet for den samlede Klasse, idet disse Timers Antal er stillet i Midten paa den finere Streg; tilhøire og tilvenstre er angivet de for hver af de to Afdelinger særskilte Timers Antal.

Lærefagenes nuværende Fordeling.

	3. Kl.	2. Klasse.		1. Klasse.		Forb. Kl.
	A og B	A	B	A	B	
Religion og Bibelhist.	3	3		2	2	10
Modersmaalet	3	3		2	4	
Tydsck	3	4	4	3	3	
Engelsk	3	2	1	2	3	
Fransk	3	2	1	2		
Historie	3	1	1	1	2	
Geographi	2	2	2	2	2	
Naturhistorie	2	2		1	1	
Naturlære	3	1				
Mathematik	4	3	3			
Regning	2	2	1	3	3	5
Skrivning	2	2			3	5
Tegning	2	2		1	1	1
Musiklære og Sang. . .			1		1	2
Gymnastik	1	2			2	2
	36	36	36	32	32	24

Fra næste Skoleaar ville adskillige Forandringer blive foretagne i denne Fordeling.

Mellem Lærerne er Underviisningen saaledes fordeelt: Skolens Bestyrer underviser i Modersmaalet i 3die Kl. og i 2den Kl. A og B, Mathematik i 2den Kl. A og B, Tydsck i 3die Kl. og 2den Kl. A, Regning

- i 3die Kl. og 1ste Kl. A og B, Skrivning i 3die og 2den Kl.; 32 Timer ugentlig (desuden 3 Timer ugentlig udenfor Skoletiden Mathematik med en Deel af øverste Klasses Disciple).
- Hr. Cand. theol. F. Lassen i Modersmaalet i 1ste Kl. A og B, Religion i 3die, 2den samt 1ste Kl. A og B, Tydsk i 2den Kl. B samt 1ste Kl. A og B, Geographi i 3die Kl. samt 2den Kl. B, Skrivning i 1ste Kl.; 35 Timer ugentlig.
- Hr. Cand. phil. Beck i Naturlære i 3die Kl. og 2den Kl. A, Mathematik og geometrisk Tegning i 3die Kl., Regning i 2den Kl. A og B, Geographi i 2den Kl. A; 17 Timer ugentlig.
- Hr. Cand. phil. H. Rosendahl i Engelsk, Fransk og Naturhistorie gennem alle Klasser samt i Historie i 3die Kl. og 2den Kl. A og B; 32 Timer ugentlig.
- Hr. Cand. theol. E. Lassen i Modersmaalet, Skrivning og Regning i Forberedelseskl., Historie og Geographi i 1ste Kl. A og B, Musyklære og Sang i 2den, 1ste og Forberedelsesklassen; 30 Timer ugentlig.
- Hr. Maler Hansen i Tegning i 3die Kl. (Frihaandstegning), 2den Kl. samt 1ste Kl. A og B; 6 Timer ugentlig.
- Hr. Overvagtimester Schilling i Gymnastik gennem hele Skolen; 7 Timer ugentlig.

Den aglige Underviisningstid har i Vinterhalvaaret været fra Kl. 9—1 og fra Kl. 2—4; for Forberedelseskl. dog kun fra Kl. 9—1 og for 1ste Klasse A og B de fire Dage fra Kl. 9—12 og fra Kl. 2—4. Med det nye Skoleaar vil Skoletiden begynde Kl. 8, saa at Forberedelsesklassen (med 24 Timers Underviisning ugentlig)

gaaer fra Kl. 8—12; 1ste Klasse (med 30 Timers Underviisning) fra Kl. 8—1; 2den Klasse A og B (med 33 à 34 Timers Underviisning) fra Kl. 8—1 eller 2; 3die Kl. A og B og 4de Klasse (med 36 Timers Underviisning) hver Dag fra Kl. 8—2. Den samlede Skoletid har overalt, hvor den er bleven indført, viist sig som et saa afgjort Gode, at jeg ikke tager i Betænkning at indføre den her i Skolen, især da de mindre Disciple ikke komme senere hjem, end de ere vant til; det er nemlig kun Disciplene i de øverste Klasser, som have fulde 36 Timers Underviisning ugentlig.

Næste Aar bruges følgende Lærebøger:

Forberedelsesklassen.

Borgens og Rungs danske Læsebog, 1ste Coursus, for Begyndere (nyeste Udgave). Den nye Psalmebog. Schneekloths Regnebog, 1ste Deels 1ste Afdeling (3die Udg.). En Regnetabel.

1ste Klasse.

Borgens og Rungs danske Læsebog, 2det Coursus. Krossings poetiske Læsebog, 1ste Deel. Rungs tydske Elementarbob. Balslevs Bibelhistorie. Den nye Psalmebob. Geographi for smaa Born (1856). Et Atlas (helst Blankensteiners). Helsteds Tegnebob, 1ste Hefte. Hoffmanns Sangbob.

2den Klasse B.

Borgens og Rungs danske Læsebob, 3die Coursus. Krossings poetiske Læsebob, 1ste Deel. Rungs tydske

Læsebog for de lavere Klasser (3die Udg.). Rungs det tydske Sprogs Bøiningsformer. Listovs engelske Elementarbog. Balslevs Bibelhistorie. Balslevs Forklaring til Luthers Katechismus. Den nye Psalmebog. Thriges Geographi (nyeste Udg.). Et Atlas. Kofods Historiens vigtigste Begivenheder (sidste Udg.). Kiepert's Atlas over den gamle Verden. Lützens Begyndelsesgr. i Dyreriget. C. Bulls kortf. Musikkære.

2den Klasse A.

Borgens og Rungs danske Læsebog, 3die Coursus. Krossings poetiske Læsebog, 2den Deel. Krossings Schema til dansk Sproglære (6te Udg.). Rungs tydske Læsebog for de lavere Klasser (3die Udg.). Rungs det tydske Sprogs Bøiningsformer. Materialier af Jürs og Rung. Repps English stories. Rosings engelske Grammatik. Borrings manuel de langue Française (7de Oplag, 1852). Balslevs Bibelhistorie. Balslevs Forklaring til Luthers Katechismus. Den nye Psalmebog. Kofods Historiens vigtigste Begivenheder. Kiepert's Atlas over den gamle Verden. Rimestads mindre Geographi. Et Atlas. Lützens Begyndelsesgr. i Dyreriget. C. Bulls kortf. Musikkære.

3die Klasse B.

Krossings poetiske Læsebog, 2den Deel (2den Udg.). Rungs tydske Læsebog for de lavere Klasser (3die Udg.). Materialier af Jürs og Rung. Rungs det tydske Sprogs Bøiningsformer. Repps English stories. Rosings engelske Grammatik. Lassens franske Læsebog for de lavere Klasser. Borrings franske Grammatik. S. Müller: Bibelen i Udtog.

Balslevs Forklaring til Luthers Katechismus. Den nye Psalmebog. Det Nye Testament. Kofods Historiens vigtigste Begivenheder. Rimestads mindre Geographi. Et Atlas. Lütkens Begyndelsesgr. i Dyreriget.

3 die Klasse A.

Krossings poetiske Læsebog, 2den Deel. Hjorts tydske Læsebog, pros. Deel. Hjorts større tydske Gram. (sidste Udg.). Lorenzens tydske Stiiløvelser. Repps English stories. Rosings engelske Gram. Fistaines Udv. Stykker til Overs. fra Dansk. Lassens franske Læsebog for de lavere Klasser. Borrings franske Gram. S. Müller: Bibelen i Udtog. Balslevs Forklaring til Luthers Katechismus. Den nye Psalmebog. Det Nye Testament. Kofods Historiens vigtigste Begivenheder. Allens Danmarkshistorie. Velschows Geographi. Et Atlas. Lütkens Begyndelsesgr. i Dyreriget. Mundts Geometri (nyeste Udg.). Steens elementær Algebra (1859). Holten: Læren om Naturrens alm. Love.

4 de Klasse.

Flors danske Sproglære (1858). Schillers Wilhelm Tell. Hjorts tydske Læsebog, pros. Deel. Bruuns tydske Gram. Lorenzens tydske Stiiløvelser. The vicar of Wakefield. Repps English stories. Rosings engelske Gram. Fistaines Udvalgte Stykker til Overs. fra Dansk. Fistaines franske Læsebog. Borrings franske Gram. Mørk Hansens kortf. Kirkehistorie. Herslebs større Bibelhistorie. Balslevs Forklaring til Luthers Katechismus. Den nye Psalmebog. Det Nye Testament. Kofods Historiens vig-

*tigste Begivenheder. Allens Danmarkshistorie. Vel-
schows Geographi. Et Atlas. Drejer og Bramsen:
Kortfattet Lærebog i Zoologi og Botanik. Bergs
Geometri. Steens elementær Algebra (1859). Holten:
Læren om Naturens alm. Love. Johnstrups de che-
miske Grundstoffer.*

Den skriftlige Deel af Aarsprøven.

- 3die Kl. A og B. Løvedag d. 9de April 8—11 Dansk Afhandling,
11—1 Engelsk Stiiil, 3—5 Regning; Mandag d. 11te April
8—11 Mathematik, 11—1 Tegning, 3—5 Tydsk Stiiil.
2den Kl. A. Løvedag d. 9de April 8—10 Dansk Stiiil, 10—12
Tegning, 3—5 Arithmetik; Mandag d. 11te April 8—10 Tydsk
Stiiil, 10—12 Regning, 3—5 Engelsk Stiiil.
2den Kl. B. Løvedag d. 9de April 8—10 Dansk Stiiil, 10—12
Tegning, 3—5 Engelsk Stiiil; Mandag d. 11te April 8—10
Tydsk Stiiil, 10—12 Regning, 5—7 Arithmetik.
1ste Kl. A. Mandag d. 11te April 8—9 Retskrivning, 9—11 Reg-
ning, 3—4 Tydsk Dictat.
1ste Kl. B. Mandag d. 11te April 9—10 Retskrivning, 3—5 Reg-
ning.
(Prøveskrivning er udført i Aarets sidste Skrivetimer.)
-

Den mundtlige Deel af Aarsprøven.

3die Klasse A og B.

- Torsdag den 14de, 8—10 Tydsk; 10—12 Mathematik; 12—2 Rc-
ligion; 3½—5½ Engelsk.
Fredag d. 15de, 8—10 Fransk; 10—12 Naturhistorie; 4—6 Geo-
graphi.
Løvedag den 16de, 8—10 Historie; 10—12 Naturlære.

2den Klasse A.

- Torsdag den 14de, 8—9½ Fransk; 9½—11 Historie; 11—12½ Na-
turhistorie.

Fredag den 15de, 8—9½ Tydsk; 9½—11 Geographi; 4—5½ Engelsk.
Løverdag den 16de, 8—9½ Naturlære; 1—2½ Religion.

2den Klasse B.

Torsdag den 14de, 8—9½ Religion; 9½—11 Geographi; 5½—7 Engelsk.

Fredag den 15de, 12—1½ Fransk; 5½—7 Naturhistorie.

Løverdag den 16de, 11½—1 Tydsk; 1—2½ Historie.

1ste Klasse A.

Torsdag den 14de, 11—12½ Historie; 12½—2 Geographi.

Fredag d. 15de, 8—9½ Religion; 9½—11 Dansk; 2½—4 Engelsk.

Løverdag d. 16de, 8½—10 Tydsk; 10—11½ Naturhistorie.

1ste Klasse B.

Torsdag d. 14de, 12½—2 Naturhistorie; 4—5½ Dansk.!

Fredag d. 15de, 11—12½ Religion; 12½—2 Tydsk.

Løverdag d. 16de, 9½—11 Geographi; 11—12½ Historie.

Forberedelsesklassen.

Fredag d. 15de, 12—1½ Regning.

Løverdag d. 16de, 12½—2 Dansk.

Mandag den 18de April Kl. 10 meddeles Udfaldet af Aarsprøven.

Til at overvære den mundtlige Prøve indbydes Disciplenes Forældre eller Værger og Enhver, som har Interesse for Skolen.

Nye Disciple prøves Tirsdag den 19de April Kl. 10.

Torsdag den 28de April Kl. 8 begynder Underviisningen i det nye Skoleaar.